

Vantaan kaupungin perusopetuksen ohjaussuunnitelma

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Ohjauksen järjestämisen rakenteet ja viitekehys.....	1
3. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat	1
Luokkamuotoinen oppilaanohjaus	2
Pienryhmäohjaus	2
Henkilökohtainen oppilaanohjaus	2
Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus.....	2
4. Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä	4
Esiopetuksesta perusopetukseen	4
Alakoulusta yläkouluun.....	4
Perusopetuksesta jatko-opintoihin	4
Ohjaus siirtymävaiheissa	4
5. Työn- ja vastuunjako ohjauksessa	4
Rehtori	5
Johtoryhmä ja koulun vastuutiimit.....	5
Oppilaanohjaaja	5
TEPPO-oppilaanohjaaja.....	5
Nivelopo.....	6
Luokanvalvoja/ohjaaja.....	6
Luokanopettaja	7
Aineenopettaja	7
Laaja-alainen erityisopettaja	7
Erityisluokanopettaja	8
Koulunkäynninohjaaja	8
Monikielinen ohjaaja	8
6. Monialaiset verkostot ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi	8
7. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö.....	9
8. Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt	9
Työelämään tutustumisen jaksot (TET)	9
Työelämäpainotteinen perusopetus TEPPO.....	10
TehoTET tehostetun oppilaanohjauksen muotona	10
9. Ohjaussuunnitelman päivittäminen ja arviointi	10

**Vantaa
Vanda**

1. Johdanto

Vantaan kaupungin perusopetuksen ohjaussuunnitelmassa linjataan kaupunkitasoisesti oppilaanohjauksen suuntaviivat. Koulut tämentävät kaupunkitasoista ohjaussuunnitelmaa vuosittain toimintasuunnitelmassaan.

2. Ohjauksen järjestämisen rakenteet ja viitekehys

Ohjaus on yhteistoimintaa, erilaisten prosessien ohjaamista sekä ohjattavan toimijuuden vahvistamista. Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Oppilaanohjauksessa keskitytään oppimisen edistämiseen, itsetuntemukseen, työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin.

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Oppilaanohjaus muodostaa esiopetuksesta toiselle asteelle kestävän jatkumon. Vantaan perusopetuksessa ohjausta toteuttaa koulujen koko henkilöstö koko koulu ohjaa -periaatteen mukaisesti. Ohjausta annetaan eri oppiaineiden opetuksen, oppilaanohjauksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Onnistunut ohjaus edellyttää yhteistyötä myös huoltajien kanssa.

Ohjaus on kaikkien koulussa ja erilaisissa oppimisympäristöissä työskentelevien yhteistä työtä. Ohjausverkosto muodostuu kaikista niistä toimijoista, jotka osallistuvat oppilaan ohjaukseen. Koulun eri toimijat yhdessä muodostavat asiantuntijaverkoston. Jokainen kehittää jatkuvasti omaa osaamistaan, jakaa asiantuntijuuttaan yhteiseen käyttöön ja on avoin oppimaan toisilta.

3. Ohjauksen järjestämisen toimintatavat

Perusopetuksessa oppilaanohjaus alkaa vuosiluokkien 1.-6. aikana eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Opetussuunnitelman mukaan oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä. Opetussuunnitelmaan on kirjattu oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt sekä yhteys laaja-alaiseen osaamiseen vuosiluokilla 1.-6. www.vantaa.fi/perusopetuksen-opetussuunnitelmat-ja-tuntijaot

Vantaalla toteutetaan jokaisessa 6. luokassa luokan opettajan ja vastuoppilaanohjaajan yhteistyönä alakouluohjauksen kokonaisuus. Alakouluohjauksen tavoitteena on tukea oppilaiden opiskeluvalmiuksia, vahvuuksien tunnistamista, koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä yläkouluun siirtymää. Alakouluohjauksen sisällöt ja toteuttamistavat on kirjattu luokanopettajien ja oppilaanohjaajien käytössä olevalle [sivustolle](#).

Vuosiluokilla 7.-9. oppilaanohjaus muodostuu [opetussuunnitelman tavoitteiden](#) mukaisesti luokamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta, pienryhmäohjauksesta ja työelämään tutustumisesta. Lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä. Ohjaus sisältää myös tutustumiskäyntejä yritys- ja oppilaitoksiin.

Luokkamuotoinen oppilaanohjaus

Vantaalla oppilaanohjauksen tuntijako on seuraava: ½ vvt 7.-luokilla, ½ vvt 8.-luokilla sekä 1 vvt 9.-luokilla. Musiikkiluokkien ja Vantaan kansainvälisen koulun tuntijako on seuraava: 1 vvt 8.-luokalla sekä 1 vvt 9.-luokalla. Oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt on määritelty [Vantaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa](#).

Pienryhmäohjaus

Oppilaille voidaan järjestää pienryhmäohjausta. Pienryhmäohjauksen aikana oppilaat käsittelevät yhdessä ohjauksellisia kysymyksiä ja pohtivat esim. jatko-opintojaan. Ohjaustilanne voidaan toteuttaa pienryhmässä esimerkiksi silloin, kun oppilailla on samantapaisia ohjaustarpeita, käsiteltäviä aiheita voivat olla esimerkiksi työelämään ja jatkokoulutukseen liittyvät asiat.

Henkilökohtainen oppilaanohjaus

Henkilökohtaisen ohjauksen aikana keskustellaan opintoihin tai elämäntilanteeseen liittyvistä kysymyksistä sisältäen esimerkiksi oppilaan opintojen edistymisen ja koulunkäynnin tai urasuunnittelun ja jatko-opinnot. Oppilas voi käydä henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja paitsi oppilaanohjaajan, myös esimerkiksi luokan- tai aineenopettajan kanssa.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Suunnitelma tehdään yhdessä oppilaan kanssa.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus eli teho-ohjaus tarkoittaa eri oppilaille eri tukimuotoja, ja sitä toteutetaan yksilöllisen arvion pohjalta. Lähtökohtaisesti teho-ohjaus on sitä, että oppilas tapaa oppilaanohjaajaa pienryhmäohjauksissa tai henkilökohtaisissa ohjauksissa keskimääräistä useammin. Työelämäpainotteinen opetus (TEPPO) on aina teho-ohjausta ja mahdollisuus työelämäpainotteiseen perusopetukseen hakeutumiseen on jokaisessa ylä- tai yhtenäiskoulussa Vantaalla. www.vantaa.fi/teppo

Yksi teho-ohjauksen muoto on se, että oppilas saa oppilaanohjaajalta apua tai tukea TET-paikan hakemiseen tai että oppilas suorittaa useamman TET-jakson eli TehoTET-jakson kuin opetussuunnitelmassa on määritelty. TehoTET-jakso tukee nuoren jatko-opintosuunnitelmia ja tarjoaa lisämahdollisuuden tutustua työelämään. Teho-ohjaus voi tarkoittaa myös sitä, että oppilaanohjaaja tukee oppilasta nivelvaiheessa toiselle asteelle ohjaamalla hänet tutustumaan mahdollisiin jatko-opintopaikkoihin esim. kurkkauksien ja koulutuskokeilujen kautta.

Ohjaus ja tuki perusopetuksen ja toisen asteen opintojen siirtymävaiheessa on myös tehostettua oppilaanohjausta. Vantaan perusopetuksessa työskentelee kaksi nivelvaiheen tehostettua oppilaanohjausta antavaa oppilaanohjaajaa, nivelopoa. Teho-ohjauksen tarpeessa olevat oppilaat ovat pääsääntöisesti perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen muuttaneita, mutta tärkeintä on oppilaan tarve tehostettu oppilaanohjaukseen. Nivelopot työskentelevät Kilterin, Koivukylän, Lehtikuusen ja Martinlaakson kouluilla.

Teho-ohjauksessa pyritään siihen, että oppilaan huoltajat osallistetaan oppilaan tukemiseen ja ohjaukseen: yhteisissä tapaamisissa asetetaan tavoitteet ja sovitaan toimintatavat tätä varten. Teho-ohjaus pitää sisällään myös jaetun ohjaajuuden: oppilaanohjaaja voi tehdä monialaista ja moniammatillista yhteistyötä useiden eri ammattien edustajien kanssa oppilasta tukiessaan. Tiivis yhteistyö luokanvalvojan/erityisluokanopettajan ja laaja-alaisen erityisopettajan kanssa on yksi teho-ohjauksen kulmakivistä. Muita yhteistyötahoja voivat olla mm. koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, S2-opettaja, koulunkäynninohjaaja, monikulttuurinen tai -kielinen ohjaaja, nuorisotyöntekijä, kouluvalmentaja, toisen asteen oppilaitoksen henkilöstön edustaja, valmentaja harrastustoiminnasta tai työntekijä sosiaali- ja terveystalveista.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Oppilaanohjaajat kartoittavat oman työnsä kautta teho-ohjauksesta mahdollisesti hyötyviä oppilaita esimerkiksi 7. ja 8. luokkien oppilaanohjauksen ryhmätunneilla. Lisäksi koulun muut mahdolliset rakenteet, kuten TEPPO-haastattelut, voivat toimia teho-ohjauksen tarpeen kartoituksessa.

Tarve teho-ohjaukseen on aina harkinnanvarainen ja se mietitään oppilaskohtaisesti, mutta teho-ohjauksen tarvetta kannattaa tarkastella ensisijaisesti seuraaville oppilasryhmille:

- Erityisen tuen oppilaat
- VSOP-oppilaat
- Oppilaat, joilla on monialainen asiantuntijaryhmä
- Yläkoulun aikana valmistavalta luokalta perusopetukseen siirtyvät oppilaat
- Oppilaat, joiden opiskelukyky tai opiskelumenestys heikkenee 8.–9. lk aikana akuutisti, esim.
  - runsaiden poissaolojen takia
  - elämäntilanteessa tai koulumenestyksessä tapahtuneen ison muutoksen takia
- Oppilaat, joista syntyy huoli kotona tai koulussa
- Huolta aiheuttavaa kuormitusta kokevat oppilaat

Teho-ohjauksen tarve on syytä selvittää myös seuraavien oppilasryhmien osalta:

- Tehostetun tuen oppilaat
- 8.–9. luokan aikana koulua vaihtaneet oppilaat
- Oppilaat, joiden keskiarvo alle 6,5 ja/tai joilla on useista oppiaineista nelosvaara

Teho-ohjausta tarvitsevien oppilaiden tunnistamisessa tehdään myös tiivistä yhteistyötä koulun eri toimijoiden kesken. 7.–9. luokkien arviointikeskustelut toimivat tärkeänä väylänä niiden oppilaiden tunnistamisessa, jotka mahdollisesti hyötyisivät teho-ohjauksesta. Arviointikeskustelulomakkeen ohjauksellisten kysymysten perusteella luokanvalvoja kohdentaa oppilaanohjaajalle teho-ohjausta tarvitsevat oppilaat tai ohjaa perhettä oppilaanohjaajan palveluiden piiriin. Luokanvalvojia kannustetaan pyytämään oppilaanohjaajaa mukaan 8.–9.-luokkalaisten arviointikeskusteluun, jos oppilaan jatko-opinnoista tai peruskoulun loppuun saattamisesta on noussut huolta.

Yksittäisen oppilaan kohdalla monialainen asiantuntijaryhmä tukee tarvittaessa oppilasta koulunkäynnissä ja opintoja koskeissa valinnoissa ja tulevaisuuden suunnittelussa. Oppilaanohjaajan rooli on erittäin tärkeä monialaisessa asiantuntijaryhmässä, jotta oppilaan tarvitsema tuki tulee riittävästi huomioiduksi.

Opiskeluhuollon henkilöstön ja oppilaanohjaajien yhteistyö tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta tarvitsevien oppilaiden tunnistamisessa on myös keskeistä. Opiskeluhuollon henkilöstö ohjaa oppilaan tarvittaessa oppilaanohjaajan palveluiden piiriin.

4. Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä

Esiopetuksesta perusopetukseen

Vantaalla siirtymässä esiopetuksesta perusopetukseen noudatetaan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmia sekä Vantaan esiopetuksesta perusopetukseen -ohjeistusta.

Alakoulusta yläkouluun

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan sujuvaa siirtymistä seuraavaan kouluunsa, esimerkiksi 6. luokalta 7. luokalle tai 5. luokalta 6. luokalle. Oppilaan siirtymistä seuraavaan kouluun tuetaan luokanopettajan/luokanvalvojan, erityisopettajien sekä oppilaanohjaajien välisellä yhteistyöllä. Koulujen välinen yhteistyö sekä yhteistyö huoltajan kanssa ovat tärkeitä. Koulut huolehtivat oppilaan opiskelun järjestämiseksi tarpeellisten tietojen siirrosta. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Lisäksi huolehditaan, että oppilaat saavat nivelvaiheessa riittävästi tietoa tulevasta opiskelusta ja pääsevät tutustumaan uuteen kouluun.

Perusopetuksesta jatko-opintoihin

Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen nivelvaiheessa ohjauksen tehtävänä on tukea oppilasta urasuunnittelussa ja toisen asteen koulutusvalinnoissa. Tavoitteena on sujuva siirtyminen ja riittävät valmiudet jatko-opintojen aloittamiseen. Perusopetuksen ja toisen asteen opetus- ja ohjaushenkilöstön yhteistyö sekä yhteistyö huoltajien kanssa ovat tärkeitä. Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Oppilaanohjaaja seuraa perusopetuksen päättäneiden sijoittumista jatko-opintoihin, huolehtii yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjauksesta oppivelvollisuuslainsäädännön mukaisesti, tekee ilman opiskelupaikkaa olevista oppilaista ilmoituksen asuinkuntaohjaajalle sekä siirtää oppivelvollisuuslain mukaisesti koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot oppilaan jatko-opintoihin.

Ohjaus siirtymävaiheissa

Oppilaan koulupolulla voi olla nivelvaiheiden lisäksi myös muita siirtymiä, joissa ohjauksen merkitys korostuu. Tällaisia ovat esimerkiksi siirtyminen

- koulusta toiseen
- valmistavasta opetuksesta perusopetukseen
- yleisopetuksen ryhmästä oman koulun tai kaupunkitasoiseen erityisopetuksen pienryhmään (etappi- ja pajaopetus, polikliiniset luokat)
- lasten perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen

Jotta siirtymä olisi mahdollisimman sujuva, on olennaista huolehtia opiskelun järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirtymisestä yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja koulun kanssa.

5. Työn- ja vastuunjako ohjauksessa

Koulun koko henkilöstöllä on vastuu ohjauksen opetussuunnitelman mukaisesta toteuttamisesta. Ohjausyhteistyön tavoitteena on luoda oppilaalle yhtenäinen oppimisen polku ja tukea tervettä kasvua ja kehitystä. Ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota siirtymissä (mm. koulun/opetusryhmän vaihtaminen) ja opintojen nivelvaihekohtaisissa (esiopetus - perusopetus, alakoulu - yläkoulu, perusopetus - toinen aste, valmistava opetus - perusopetus). Lähtökohtana on oppilaan ohjaustarve.

Rehtori

- luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja huolehtii, että oppilailla on mahdollisuus saada ohjausta opetussuunnitelman mukaisesti
- huolehtii siitä, että henkilökunnassa kaikki osallistuvat ohjaustyöhön ja että koko koulu ohjaa -ajattelu toteutuu
- luo ohjaukselle myönteisen ilmapiirin
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit

Johtoryhmä ja koulun vastuutiimit

- jäsenet osallistuvat aktiivisesti ohjauksen toimintaedellytysten luomiseen koulussa ja koko koulu ohjaa -ajattelun toteuttamiseen

Oppilaanohjaaja

- on päävastuussa oppilaanohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta, koordinoinnista ja toteuttamisesta vuosiluokilla 7.-9.
- on mukana 6. luokkien ohjaukokonaisuuden koulukohtaisessa suunnittelussa ja toteuttamisessa
- antaa luokkamuotoista, pienryhmä- sekä henkilökohtaista ohjausta kasvun ja kehityksen tukemiseen, oppimiseen sekä ammatin- ja uravalintaan liittyen
- antaa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta 8.-9. -luokkalaisille tehostetun ohjauksen tarpeessa oleville oppilaille
- vastaa oppivelvollisuuden suorittamisen ohjaamisesta ja valvonnasta koululla: yhteishaun toteuttaminen ja jälkiohjaus Opetus- ja kulttuuriministeriön määräämään päivään saakka elokuussa
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanvalvojen, aineenopettajien ja opiskeluhuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa
- on ohjaukseen liittyvissä asioissa konsultoivassa roolissa aineenopettajien, luokanvalvojen ja erityisopettajien suuntaan
- huolehtii TET-jaksojen järjestämisestä
- ohjaa ja tukee oppilaita koulutuksen siirtymävaiheissa ja elämän valintatilanteissa
- yhteistyö huoltajien kanssa sekä ohjaukseen ja yhteishakuun liittyvä tiedottaminen
- osallistuu yhteisölliseen hyvinvointityöhön ja sen toiminnan kehittämiseen koululla
- nivelvaiheyhteistyö perusopetuksesta jatko-opintoihin
- 9.-luokkalaisten tietojen oikeellisuuden ja siirtymisen seuranta KOSKI-järjestelmään sekä suoritusrekisteriin
- tekee moniammatillista- ja verkostoyhteistyötä (esim. oppilaitokset, viranomaistaho, työelämä)
- osallistuu täydennyskoulutukseen ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi
- osallistuu ohjaustyön kuntatasoiseen kehittämiseen oppilaanohjaajien verkostossa

TEPPO-oppilaanohjaaja

- suunnittelee ja osallistuu TEPPO-oppilaiden jatko-opintoihin, ammatinvalintaan ja urasuunnitteluun liittyvään ohjaukseen yhteistyössä koulun muiden oppilaanohjaajien kanssa
- vastaa TEPPO-oppilaiden tehostetusta oppilaanohjauksesta ja jatko-opintosuunnitelmien kirjaamisesta

- antaa TEPPO-oppilaille erityisesti työelämäjaksoihin ja työelämätaitoihin liittyvää henkilökohtaista ja pienryhmäohjausta
- vastaa koulun TEPPO-valinnaisaineen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista sekä sen yhteydessä annettavasta pienryhmä- ja luokkaohjauksesta
- ohjausyhteistyö koulun henkilökunnan kanssa
- koulun toimintasuunnitelman TEPPO-toimintaan liittyvien osuuksien päivittäminen yhteistyössä muun henkilöstön kanssa
- tekee säännöllistä yhteistyötä TEPPO-oppilaiden huoltajien kanssa
- vastaa TEPPO-oppilaaksiottoprosessista oman koulun tasolla
- tiedottaa ja markkinoi TEPPO-mallista koulun henkilökuntaa, huoltajia ja oppilaita
- osallistuu TEPPO-mallin kaupunkitasoiseen kehittämiseen ja markkinointiin
- toimii yhteistyössä eri oppilaitosten edustajien kanssa erityisesti nivelvaiheisiin liittyvässä ohjaustyössä
- TEPPO-oppilaiden toisen asteen tutustumisviikkoihin liittyvät tehtävät
- osallistuu TEPPO-toiminnan pks-verkostoyhteistyöhön
- tekee yhteistyötä työssäoppimispaikkojen sekä työnantajien kanssa
- koordinoi ja tukee työssäoppimista työssäoppimisviikkojen aikana sekä ennen ja jälkeen viikkojen
- vieraillee oppilaiden työssäoppimispaikoilla työssäoppimisjaksojen aikana
- koordinoi työelämävierailuja koululla sekä koulun muuta TET- ja TEPPO-jaksojen lisäksi tapahtuvaa työelämään tutustumista yhdessä koulun muiden oppilaanohjaajien kanssa (esim. TehoTET)
- laatii ja päivittää TEPPO-oppilaiden pedagogisia asiakirjoja työelämäpainotteisen opiskelun sekä oppilaanohjauksen osalta

Nivelopo

- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus 8.-9. -luokkalaisille tehostetun ohjauksen tarpeessa oleville oppilaille ja heidän jatko-opintosuunnitelmien kirjaaminen
- oppivelvollisuuslaissa määrätyn oppivelvollisuuden täyttymisen ohjaus- ja valvontavastuu omien ohjattavien osalta
- edellisen vuoden 9.-luokkalaisten ohjattavien tukena toimiminen tarvittaessa ennen heidän uusiin opintoihin kiinnittymistä
- tehostetun oppilaanohjauksen tarpeessa olevien oppilaiden tunnistaminen yhteistyössä koulun muiden oppilaanohjaajien ja henkilöstön kanssa
- opetussuunnitelman mukaiseen työelämään tutustumiseen sekä TehoTET-jaksoihin liittyvät järjestelyt omien ohjattavien osalta
- kodin ja koulun välinen ohjausyhteistyö sekä tiedottaminen
- ohjausyhteistyö koulun henkilökunnan kanssa
- nivelvaiheen ohjauksesta tiedottaminen koulun oppilaille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle
- oman ohjaustyön kehittäminen
- nivelvaiheen ohjaustyön sekä kielitietoisien ohjauksen kuntatasoinen kehittäminen yhdessä kaupungin toisen nivelopon kanssa

Luokanvalvoja/ohjaaja

- toimii nimetyn valvontaryhmänsä oppilaiden lähiohjaajana ja vastaa yhteistyöstä sekä tiedonkulusta koulun ja kodin välillä

- seuraa oppilaidensa koulunkäynnin säännöllisyyttä ja koulumenestystä sekä ohjaa arjen ongelmatilanteissa
- motivoi, kannustaa ja rohkaisee oppilasta ja tukee oppilaiden osallisuutta kouluyhteisössä
- huolehtii ryhmäytymisestä ja tukee myönteistä kasvun ilmapiiriä (esim. lv-tuokiot, tuta-tunnit)
- huolehtii yhteistyössä erityisopettajan ja huoltajan kanssa pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämisestä
- arviointikeskustelulomakkeen ohjauksellisten kysymysten pohjalta ohjaa perheitä oppilaanohjaajan palveluiden piiriin tai kohdentaa oppilaanohjaajalle tehostettua ohjausta tarvitsevat oppilaat

Luokanopettaja

- on päävastuussa vuosiluokilla 1.-6. ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- opettaa oppimistaitoja, auttaa oppimisvaikeuksissa ja ohjaa alaluokilla tehtävissä oppiainevalinnoissa
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- vastaa luokan jatkuvasta ryhmäytymisestä ja hyvän yhteishengen ylläpitämisestä
- tutustuttaa oppilaat ammatteihin ja työelämään
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä muun henkilöstön ja rehtorin kanssa
- kartoittaa omien oppilaidensa tuen tarpeet ja suunnittelee ja toteuttaa tukitoimet yhteistyössä huoltajien, opettajien ja opiskeluhuollon kanssa
- tekee yhteistyötä esi- ja perusopetuksen muiden opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa koulutuksen siirtymävaiheissa
- tekee huoltajien kanssa yhteistyötä ja käy säännöllisesti keskusteluja oppilaan koulunkäynnin sujumisesta
- osallistuu 6. luokan alakouluohjauksen suunnitteluun ja toteuttamiseen yhteistyössä luokan kummiopon kanssa

Aineenopettaja

- on omassa oppiaineessaan opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija
- ohjaa oppilasta erilaisten opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä
- antaa oppilaalle ohjaavaa ja kannustavaa palautetta edistymisestä ja oppimisesta
- seuraa ja arvioi oppilaan oppimista sekä informoi huoltajaa oppilaan arvioinnista ja menestymisestä oppiaineessa
- kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan, osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä erityisopettajan ja muiden opettajien kanssa
- tunnistaa ja huomioi oman oppiaineensa tavoitteissa ja sisällöissä yhteydet ammatteihin, työelämään ja jatko-opintoihin sekä tulevaisuuden osaamistarpeet
- tukee toiminnallaan oppilaiden ja opetusryhmän hyvinvointia ja tekee yhteistyötä luokanvalvojan, erityisopettajan ja opiskeluhuollon henkilöstön kanssa
- ohjaa oppilasta havainnoimaan ja arvioimaan omaa ja yhteistä työskentelyä

Laaja-alainen erityisopettaja

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun tai yleisen tuen tarpeen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa

- osallistuu pedagogisten asiakirjojen sisällön laatimiseen
- tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia (esim. lukiseulat ja testit)
- tukee erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa)

Erityisluokanopettaja

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen tuen oppilaille
- osallistuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, tukitoimien suunnitteluun ja tuen toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- laatii pedagogisten asiakirjojen sisällöt
- tukee erityisen tuen oppilaiden siirtymistä jatko-opintoihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät lausunnot, tiedonsiirto nivelvaiheessa)

Koulunkäynninohjaaja

- toimii ohjaajana yleisopetuksessa tai erityisopetuksessa
- tukee oppilasta luokka- ja ohjaustilanteissa koulupäivän aikana (välitunnit, siirtymät)
- tekee yhteistyötä kodin ja koulun kanssa

Monikielinen ohjaaja

- monikielinen ohjaaja tukee kodin ja koulun välistä yhteistyötä
- tukee kodin ja koulun välistä yhteistyötä
- tukee oppilasta koulun aloituksessa, opintojen suunnittelussa ja jatko-opintomahdollisuuksien pohtimisessa
- vahvistaa monikielisten oppilaiden osallistumista ja hyvinvointia koulussa ja ohjaa vapaa-ajan toimintaan
- neuvoo huoltajia suomalaiseen koulujärjestelmään liittyvissä kysymyksissä
- ohjaa nivelvaiheessa oppilasta ja huoltajaa
- tukee koulun henkilöstöä kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä

Opiskeluhuollon (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) toiminta on kuvattu tarkemmin [Vantaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa](#) Lisäksi koulun muu henkilökunta osallistuu päivittäisen työnsä kautta oppilaiden kasvatukseen ja ohjauksen tukemiseen.

6. Monialaiset verkostot ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi

Oppilaanohjauksessa tehdään yhteistyötä sekä koulun sisällä että ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Ohjauksen yhteistyöverkosto muotoutuu ohjaustehtävän ja oppilaiden ohjaustarpeiden mukaan.

Oppilaanohjauksen verkostot koulun ulkopuolella ovat monimuotoiset. Koulun eri toimijat tekevät ohjausyhteistyötä eri koulujen ja oppilaitosten, eri hallinnonalojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kesken. Yhteistyö tukee muun muassa oppilaan kasvua ja kehitystä, jatko-opintovalmiuksien kehittymistä ja sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin. Perusopetuksen aikana ohjausta tukevia yhteistyökumppaneita ovat mm.

- viranomaistahot, esim. sosiaali- ja terveystyöt, maahanmuuttajapalvelut, poliisi

- lasten ja nuorten palvelut, esim. iltapäivätoiminta, kerhotoiminta, harrastustoiminta, etsivä nuorisotyö, Urhea
- työelämän edustajat, paikalliset yritykset ja työpaikat, esim. TET-ohjaajat
- järjestöt ja yhdistykset, esim. TAT, NYT, kerhotoiminta, harrastustoiminta
- seurakunta
- työ- ja elinkeinohallinto, esim. yhteistyö oppilaan urasuunnittelussa
- toisen asteen oppilaitokset, aikuislukiot, muut oppilaitokset, korkeakoulut
- perusasteen oppilaanohjaajien verkosto ja konsultoivat oppilaanohjaajat
- Opetushallituksen ohjaus- ja neuvontapalvelu, Opintopolku

7. Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Koulu vastaa oppilaan opetuksesta ja kasvatuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulun ja huoltajien välillä tehdään vuorovaikutuksellista yhteistyötä koko koulupolun ajan. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Kodin ja koulun yhteistyö on kuvattu [Vantaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa](#).

Ohjauksen näkökulmasta erityisen tärkeää on yhteistyö nivelvaiheissa: alakoulusta yläkouluun siirryttäessä sekä päättöluokkalaisten jatko-opintosuunnitelmien ohjauksessa. Tavoitteena on, että huoltajat saavat riittävästi tietoa sekä välineitä tukea lapsensa tulevaisuuden suunnittelua. Koulussa järjestetään vuosittain vanhempainiltoja mm. opetuksen nivelvaiheissa sekä jatko-opintoihin keskittyen. Lisäksi oppilasta ja huoltajia tavataan tarvittaessa. Huoltaja on vastuussa nuorensa oppivelvollisuuden suorittamisesta.

8. Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt

Vantaan perusopetuksen oppilaanohjauksen yhtenä painopisteenä on työelämätaidot ja yrittäjäyys. Tavoitteena on edistää oppilaan kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistaa siihen liittyvää tietämystä. Koulun työelämäyhteistyön toteuttamisen tapoja ovat muun muassa eri alojen ammattilaisten ja asiantuntijoiden vierailut oppitunneilla, opintokäynnit työpaikoille ja yrityksiin, yhteistyöprojektit, työelämäpainotteinen opetus sekä työelämään tutustumisjaksot (TET).

Työelämäyhteistyötä toteutetaan myös eri oppiaineiden opetuksessa. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista. Tehtävänä on opastaa, ohjata ja tiedottaa oman alansa ja aineensa mahdollisuuksista ammatteihin ja jatko-opintoihin. Yhteistyökumppanina voivat toimia esimerkiksi huoltajat, yritykset, järjestöt ja toisen asteen oppilaitokset. Koulun yhteistyötahot on kirjattu koulun toimintasuunnitelmaan.

Työelämään tutustumisen jaksot (TET)

TET-jakso on koulun opetussuunnitelmaan merkittävää toimintaa ja koulu vastaa osaltaan suunnitelman toimeenpanosta. Peruskoulun ylimpien vuosiluokkien aikana oppilaille järjestetään työelämään tutustumisjaksoja koulutus- ja ammatinvalintojen perustaksi. TET-jaksot ovat suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa. Oppilas saa kokemuksia työpaikalla toimimisesta ja tutustuu työelämän pelisääntöihin, toimintatapoihin ja ammatteihin. TET-jakson ohjaustehtäviin osallistuminen on koko opettajakunnan tehtävä. Vantaan kaikki 9.-luokkalaiset osallistuvat 2 viikkoa kestäväan

työelämään tutustumisjaksoon. Lisäksi koulut voivat tarjota mahdollisuutta TET-jaksoon myös muille vuosiluokille.

Työelämäpainotteinen perusopetus TEPPO

Vantaan ylä- ja yhtenäiskouluissa tarjotaan koulun 8.–9.-luokkalaisille oppilaille työelämäpainotteista opetusta ei-luokkamuotoisen TEPPO-mallin kautta. TEPPO-malli on tarjolla kaupungin kaikissa ylä- ja yhtenäiskouluissa. TEPPO on tehostettua oppilaanohjausta. TEPPO oppilailla on 5-7 työelämäjaksoa lukuvuoden aikana, osa työelämäjaksoista on mahdollista suorittaa tutustumalla vantaalaiseen toisen asteen oppilaitokseen. TEPPO-oppilaat saavat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta tai pienryhmäohjausta, lisäksi oppilaat osallistuvat TEPPO-valinnaisaineeseen.

Työelämäpainotteisessa opetuksessa noudatetaan Vantaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa toiminnallisilla työmenetelmillä. Tärkeää on oppilaan omat vahvuudet ja yksilöllinen oppimispolku. Työelämäpainotteista opetusta ohjaa TEPPO-oppilaanohjaaja, ja sitä tukee koulun moniammatillinen tiimi. www.vantaa.fi/teppo

TehoTET tehostetun oppilaanohjauksen muotona

Kaikkia koskevan TET-jakson lisäksi oppilas voi osallistua yhtenä tehostetun oppilaanohjauksen muotona TehoTET-jaksolle. TehoTET-jakso tukee nuoren jatko-opintosuunnitelmia ja tarjoaa lisämahdollisuuden tutustua työelämään. TehoTET suunnitellaan yksilöllisesti oppilaan tarpeiden mukaan ja kouluja kannustetaan tarjoamaan oppilaille yksilöllisiä työelämäpolkuja. TehoTET voi olla esim. yhden koulupäivän mittainen yksilöllinen tutustumispäivä johonkin toimialaan, työpäivä kerran viikossa muun koulunkäynnin tukena tai TehoTET viikko/viikot koulun TEPPO-viikkojen kanssa samassa rytmissä.

9. Ohjaussuunnitelman päivittäminen ja arviointi

Kaupunkitasoinen ohjaussuunnitelma käydään koulussa läpi vuosittain rehtorin johdolla. Koulun oma ohjaussuunnitelma päivitetään osana toimintasuunnitelmaa vuosittain rehtorin johdolla. Koulun ohjaussuunnitelman toteutumista arvioidaan koulussa systemaattisesti.